

Undersøgelse af mulighederne for at tiltrække investorer

GRØNLANDS NATIONALSTADION
ARBEJDSGRUPPE

Indhold

Baggrund	2
Lovgivningsgrundlag	3
Grønlands Nationalstadion.....	3
Ejerskab	5
Bevilling fra Landskassen	5
Driftsbevilling.....	6
Lovbunden bevilling.....	6
Tilskudsbevilling.....	6
Indtægtsbevilling	6
Anlægsbevilling.....	6
Finansieringsmuligheder	7
Offentligt-privat partnerskab:	7
Medfinansiering:.....	8
Fondsmidler og sponsorer:.....	8
FIFA:	8
Offentligt ejet investeringsselskab	9
Drift af et Nationalstadion.....	9
Bevilling fra Kommunen og Landskassen	9
Relevante projekter	10
Konklusion	12

Baggrund

Inatsisartut behandlede under Inatsisartuts efterårssamling 2019 punkt EM 2019/32 og besluttede, at pålægge Naalakkersuisut at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal undersøge mulighederne for at tiltrække investorer til anlæggelse og byggeri af et Nationalstadion. Naalakkersuisut har forinden dette pålæg af Inatsisartut via Inatsisartut punkt FM 2015/22 fået til opgave at udarbejde en projektplan for et Nationalstadion. "Projektplan for Nationalstadion i Grønland" blev omdelt november 2016.

Naalakkersuisut har til løsning af denne opgave nedsat en arbejdsgruppe, der skal undersøge mulighederne for at tiltrække investorer i relation til de finansieringsmodeller, der anføres i projektplanen (se vedhæftede) i forbindelse med anlæg og byggeri af et Nationalstadion, som er godkendt efter FIFA's regler.

Arbejdsgruppen består af repræsentanter for Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke, Departementet for Boliger og Infrastruktur, Departementet for Finanser og Ligestilling, Kommuneqarfik Sermersooq og Grønlands Idrætsforbund. Alle repræsentanter har kendskab til at finde finansieringskilder til større anlæg.

Arbejdsgruppen finder det relevant for at afdække mulighederne for at tiltrække investorer til anlæggelse og byggeri af et Nationalstadion, at følgende parametre afdækkes:

- Ejerskab
- Finansieringsmuligheder
 - OPP (offentlig-privat partnerskab)
 - Med/delt finansiering
 - Fondsmidler
 - Sponsorere
 - FIFA
- Drift
 - Landskassen
 - Delt drift – kommunen og Landskassen
 - Fonde

I nærværende redegøres for de forskellige parametre, samt hvilke muligheder der anses for værende mest sandsynlige. Dertil kommer arbejdsgruppens anbefaling til det videre arbejde.

Lovgivningsgrundlag

Idrætsområdet er reguleret ved Inatsisartutlov nr. 15 af 6. juni 2016 om idræt og motion (Idrætsloven). Der er i Idrætslovens kapitel 3 fastsat bestemmelser om offentlige myndigheders ansvars- og opgavefordeling.

I henhold til § 14 i Idrætsloven kan Naalakkersuisut yde tilskud til anlæg, renovering og indretning af idrætsanlæg. I stk. 2 er det fastsat, at tilskud til anlæg og indretning, jf. stk. 1, ydes fortrinsvis til landsdækkende og regionale idrætsanlæg. I bemærkninger til idrætsloven er det nærmere beskrevet, hvad man forstår ved landsdækkende og regionale anlæg. Ved landsdækkende anlæg forstås anlæg, som er tiltænkt regelmæssig benyttelse af borgere fra hele landet eller som har national karakter, eksempelvis et nationalt stadion. Ved regionale anlæg forstås anlæg, som er tiltænkt regelmæssig benyttelse af borgere fra en region. En region vil omfatte to eller flere kommuner.

I henhold til § 16 i Idrætsloven kan kommunalbestyrelsen yde tilskud til anlæg, renovering og indretning af idrætsanlæg. I stk. 2 er det fastsat, at tilskud til anlæg, renovering og indretning, jf. stk. 1, fortrinsvis ydes til lokale idrætsanlæg. I stk. 3 er det fastsat, at kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til driftsudgifter til lokaler og udendørsanlæg, der ejes eller lejes af idrætsklubber. I stk. 4 er det fastsat, at kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til lokale idræts- og motionsaktiviteter, herunder tilskud til lokale idrætsforeninger og idrætsklubber. I stk. 5 er det fastsat, at Naalakkersuisut efter samråd herom med kommunalbestyrelserne kan fastsætte regler om de i stk. 1-4 nævnte tilskud.

Derudover er det fastsat i § 17 i Idrætsloven, at hvis kommunalbestyrelsen eller andre yder tilskud til anlæg, renovering og indretning af idrætsanlæg eller tilskud til driftsudgifter til lokaler og udendørsanlæg, der ejes eller lejes af idrætsklubber, kan Naalakkersuisut refundere den del af det ydede tilskud.

Grønlands Nationalstadion

I forbindelse med Inatsisartuts forårssamling 2015 fremsatte Inatsisartutmedlem Anders Olsen, Siumut, følgende forslag: " Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at pålægge Naalakkersuisut at udarbejde en projektplan til opførelse af et overdækket "National stadion". Projektplanen skal omfatte en undersøgelse af praktiske og økonomiske forhold vedrørende opførelse og drift af stadionet og skal fremlægges senest i forbindelse med EM2016 (FM 2015/22).

Projektplanen for Nationalstadion i Grønland blev omdelt til Inatsisartut i slutningen af 2016. Projektplanen blev udarbejdet af rådgivende ingeniørfirma S&M Verkís og omfattede en undersøgelse af praktiske og økonomiske forhold vedrørende opførelse og drift af stadionet. Projektplanen er vedlagt som bilag.

Af Projektplanen fremgår det, at formålet med et overbygget nationalstadion er at åbne muligheden for at Grønland kan deltage i internationale fodboldturneringer. Indtil nu har Grønland ikke kunnet deltage i international fodbold, primært på grund af manglen på en internationalt godkendt fodboldbane. Et overdækket nationalstadion med kunstgræsbane i international størrelse vil gøre det muligt at søge medlemskab af FIFA.

Efterfølgende fremsatte Inatsisartutmedlem Anders Olsen, Siumut, i forbindelse med Inatsisartuts forårssamling 2017 følgende forslag: " Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut, at

nedsætte en arbejdsgruppe der skal undersøge finansieringsmulighederne for det projekterede "Nationalstadion" i Nuuk som opfylder FIFA-krav" (FM 2017/114).

I betænkningen afgivet af Finans- og Skatteudvalget noterede udvalget sig den brede opbakning til forslaget i Inatsisartut og Naalakkersuisut og havde bemærkninger blandt andet i forhold til sammensætning af arbejdsgruppen, udarbejdelse af et kommissorium og finansiering. Udvalget noterede, at det vil være nødvendigt med at arbejde med en model, hvor der må søges fremmedfinansiering, da Grønlands Selvstyre ikke kan finansiere dette alene både i forhold til opførelse og efterfølgende driften af dette. Udvalget synes også, at det vil være relevant, at den nedsatte arbejdsgruppe får til opgave at undersøge, om og hvordan Kommuneqarfik Sermersooq kan involveres i sådan et projekt.

Forslaget blev vedtaget af Inatsisartut, og Naalakkersuisut nedsatte en arbejdsgruppe i 2020 med repræsentanter for Departementet for Boliger og Infrastruktur, Departementet for Finanser og Ligestilling, Nuuk City Development og Kalaallit Arsartartut Kattuffiat (KAK). Efter nedlæggelsen af Nuuk City Development blev denne erstattet med en repræsentant for Kommuneqarfik Sermersooq. Arbejdsgruppen skulle have fremlagt undersøgelsen til EM2020. Undersøgelsen blev imidlertid ikke færdiggjort blandt andet på grund af udskrivelse af valg til Inatsisartut i 2021.

I mellemtiden har Kalaallit Arsartartut Kattuffiat (KAK) meddelt, at de efter anbefaling fra Dansk Bold Union (DBU) vil ansøge om medlemskab af CONCACAF. KAK havde egentlig en vision om at blive medlem af det europæiske fodboldbund UEFA. Men da det er nærmest umuligt at blive medlem uden at blive bakket op fra det danske fodboldbund DBU, har KAK besluttet, at de i stedet vil udarbejde en ansøgning om medlemskab af CONCACAF. CONCACAF er en sportsorganisation for nationale fodboldforbund fra et område bestående af Nordamerika, Mellemerika og Caribien. Dermed har KAK fået en ny vision for fremtiden.

Der er flere krav, som skal opfyldes, hvis Grønland skal blive en del af CONCACAF. Grønland skal have et fodboldstadion, hvor der er tilskuerpladser, hvor alle tilskuerne skal kunne sidde, dvs. der skal minimum være en tribune. Lokationen skal være mindre end 100-150 km. væk fra nærmeste internationale lufthavn. Kunstgræsbanen skal certificeres af FIFA, og der skal være vedligeholdelse af kunstgræsbanen. Stadion skal have udstyr, så banen er klar, når der skal spilles kampe. Stadionet skal have lys, minimum 1.000 Vertical EV LUX. Der er dog ingen specifikke krav om stadionkapacitet, og intet krav om, at banen skal være indendørs.

I nærværende undersøgelse fokuseres der på at undersøge mulighederne for at tiltrække investorer i relation de finansieringsmodeller der anføres i projektplanen i forbindelse med byggeri af et Nationalstadion, som er godkendt efter FIFA's regler. Der henvises til side 8, Football Stadiums Guidelines 2022 FIFA. v.

Ejerskab

Der kan være forskellige ejerskabsmuligheder for et Nationalstadion. Selvstyreejet, Selvstyre/kommunejet eller en tredje konstruktion. Som udgangspunkt afgøres ejerskabet af sammensætningen af finansieringen. En anderledes konstruktion kunne være en model, hvor alle kommuner indgår i samarbejde/ejerskab og være fælles om et nationalstadion. Det bemærkes af Kommuneqarfik Sermersooq, at kommunen ikke alene kan påtage sig rollen som ejer, hvis man vælger en model, der siger Selvstyre/kommune.

Ved fuld eller største del af finansieringen til byggeri af Nationalstadion fra Landskassen vil det således være Selvstyret, der bør have ejerskabet. Det samme gør sig gældende i tilfælde af, at en kommune måtte sikre fuld eller største del af finansieringen. Det må dog anses for at være endegyldigt, at udefrakommende finansiering i form af offentlig-privat partnerskab (OPP) eller fonde må indebære, at det offentlige må stå for ejerskabet. Samtidig må ejerskabet tage udgangspunkt i den fremtidige drift samt finansiering heraf.

De fleste idrætsfaciliteter er i dag organisatorisk placeret hos kommunerne, og nogle faciliteter er konstrueret som selvejende institutioner med egen bestyrelse. Disse selvejende institutioner har kommunerne som største lejere eller tilskudsgivere.

Ved etablering af et Nationalstadion skal det overvejes, hvilken ejerskabsform der skal tages i brug.

Et nationalstadion vil i sig selv være et stadion, som repræsenterer hele landet, og det vil derfor være nærliggende, at Selvstyret bidrager til både anlæg og efterfølgende drift.

En ejerskabsmodel med én ejer vil betyde, at udgifterne til drift nødvendigvis også skal finansieres af den ene ejer, og med flere ejere er der flere til at finansiere.

Drift og vedligehold vil for ejer(e) være en ikke ubetydelig økonomisk post. Det vil derfor være nødvendigt, at ejerskabet afdækkes som en forudsætning for finansieringen.

Hvis man går efter et ejerskab mellem Selvstyre og kommune vil det forudsætte inddragelse af kommunalbestyrelsen samt Inatsisartut. Hvis f.eks. Selvstyre og Kommuneqarfik Sermersooq skal deltage i projekter, så kan det kun ske, hvis der er hjemmel til dette og hjemmel betyder, at man skal have fået "lov" til det af dem, der bestemmer. I forhold til Selvstyret er det først og fremmest Inatsisartut og i relation til Kommuneqarfik Sermersooq er det kommunalbestyrelsen. Og ejerskabsmodellen kunne udformes med inspiration fra Katuaq, Grønlands Kulturhus.

Bevilling fra Landskassen

I Selvstyrets bekendtgørelse nr. 44 af 27. november 2020 om finanslovens opbygning og den administrative finanslovsproces er der en beskrivelse af bevillingstyper. I henhold til § 4 opdeles Finansloven i de 5 særskilte bevillingstyper som anført i §§ 5-9 i bekendtgørelsen. Valg af bevillingstyper afhænger af aktivitetens karakter.

Driftsbevilling

I henhold til § 5 er det fastsat, at en driftsbevilling er en rammebevilling til afholdelse af nettoudgifter i finansåret for den eller de institutioner eller administrative enheder bevillingen omfatter. I stk. 2 er det fastsat, at bevillingen bemyndiger det ansvarlige medlem af Naalakkersuisut til at afholde driftsudgifter og oppebære driftsindtægter i henhold til budgetforudsætningerne. I stk. 3 er det fastsat, at lønudgifter kun kan afholdes under en driftsbevilling. I stk. 4 er det fastsat, at på en driftsbevilling kan der afholdes vedligeholdelses- og mindre renoveringsudgifter i tilknytning til den eller de institutioner eller administrative enheder, driftsbevillingen vedrører.

Lovbunden bevilling

I henhold til § 6 er det fastsat, at en lovbunden bevilling anvendes i tilfælde, hvor det ved Inatsisartutlov er fastsat, at en bestemt modtagerkreds har erhvervet ret til en bestemt ydelse, og hvor ydelsens størrelse eller beregningsgrundlaget er fastsat ved særskilt lov. I stk. 2 er det fastsat, at bevillingen bemyndiger det ansvarlige medlem af Naalakkersuisut til at afholde udgifter som fastsat ved Inatsisartutloven. I stk. 3 er det fastsat, at en lovbunden bevilling på finansloven repræsenterer et udgiftsskøn, hvorfor der kan afholdes mer- eller mindre udgifter, uden at der optages en tillægsbevilling. Afvigelser fra bevillingen optages i regnskabet. I stk. 4 er det fastsat, at mer- eller mindre udgifter, som skyldes ændringer i bevillingens lovgrundlag, skal optages på en tillægsbevillingslov, samt indarbejdes på førstkommende finanslov.

Tilskudsbevilling

I henhold til § 7 er det fastsat, at en tilskudsbevilling anvendes i tilfælde, hvor et medlem af Naalakkersuisut bemyndiges til at afholde udgifter af ikke-lovbunden karakter. I stk. 2 er det fastsat, at bevillingen bemyndiger det pågældende medlem af Naalakkersuisut til at afholde udgifter af tilskudsmæssig karakter inden for bevillingsformålet eller udgifter til kapitalindskud i virksomheder, renteudgifter, rentetilskud, erhvervsstøtte, reserver, afskrivninger, udlån og lignende.

Indtægtsbevilling

I henhold til § 8 er det fastsat, at en indtægtsbevilling anvendes til at oppebære indtægter af såvel lovbunden som ikke lovbunden karakter. Statens tilskud til Grønlands Selvstyre og indtægter af skatte- og afgiftsmæssig karakter, indtægter fra udbytter, salg af aktiver, anlæg mv., opføres som indtægtsbevillinger. Det er alene indtægtsbevillinger, der kan optræde på finanslovens indtægtsbudget.

Anlægsbevilling

I henhold til § 9 er det fastsat, at en anlægsbevilling anvendes ved bevillinger til projektering, opførelse og investeringer i fast ejendom, anlæg, IT-systemer og andre aktiver samt når Selvstyret giver lånetilsagn eller tilskud til anlægs- og renoveringsopgaver til kommuner m.fl. I stk. 2 er det fastsat, at en anlægsbevilling bemyndiger det pågældende medlem af Naalakkersuisut til at afholde udgifter til gennemførelse af de stk. 1, fastsatte anlægsprojekter, som fastsat i en projektspecifikation i bevillingen. I stk. 3 er det fastsat, at en anlægsbevilling gives som en todelt anlægsbevilling, hvorefter det pågældende medlem af Naalakkersuisut kan:

1) Afholde udgifter til udarbejdelse af projektering m.v. indtil udbud eller licitation af et projekt er gennemført. Projektet skal være inden for de i bevillingen angivne formål.

2) Med Finans- og Skatteudvalgets godkendelse udmønter givne rammebevillinger i både finansåret og budgetoverslagsårene på enkeltprojekter, når licitationen er gennemført. Der kan i lovgivning være fastsat regler for, at visse projekter kan igangsættes uden Finans- og Skatteudvalgets bemyndigelse.

Som det er beskrevet i bekendtgørelsen, så vil aktivitetens karakter være udgangspunktet ved valg af bevillingstype i finansloven. Og det vil også være nødvendigt med at bestemme ejerskabsformen af et nationalt stadion, førend bevillingstypen fastsættes.

Finansieringsmuligheder

Som beskrevet i *PROJEKTPLAN FOR NATIONALSTADION I GRØNLAND fra 2016*¹ vurderes bygningsomkostninger til 303,87² millioner kroner uden hotel og 453,76 millioner kroner med hotel, som skal udbetales i løbet af 2-3 år. Det bemærkes hertil, at der er tale om en opgørelse fra 2015, hvorfor beløbet må tillægges 8-10 % som følge af prisstigninger indtil 2023.

Beløbet fra projektplanen udgør enten omkring 45% eller 67% af Naalakkersuisuts samlede anlægsudgifter i år 2015. Af andre landes brugerfaringer kan stadionets driftsomkostninger dækkes med udlejning til idrætsforeninger og dagligdags brug af nærsamfundet. Dog skal det tages i betragtning af, at Nuuk ikke har samme marked som i andre lande, hvorfor driftsomkostningerne nødvendigvis skal dækkes på en anderledes måde. Tilbage står bygningsomkostninger enten med eller uden hotel. Opførelse af et hotel kan imødekomme det offentliges behov for internationalt fodboldstadion og kravet om en tilfredsstillende infrastruktur, samtidigt med at åbne muligheden for privat investering og interesse.

I den nævnte projektplan findes der forskellige passende finansieringsmodeller, som diskuteres efterfølgende:

Offentligt-privat partnerskab:

Offentligt-privat partnerskab kan opnås ved, at et privat selskab finansierer, projekterer, opretter og står for drift af stadionet i henhold til Naalakkersuisut ønsker, som til gengæld forpligter sig til at betale leje for anlægget i en bestemt tid. Derefter overrækkes ejendommen til Naalakkersuisut.

Der findes flere private selskaber i verden, som specialiserer sig i oprettelse og drift af stadions og arenaer, og som kunne være interesseret i denne opgave. I den nævnte projektplan er der et privat selskab, Lagardère Sports & Entertainment, der er taget som et eksempel, som for nyligt har besluttet sig for at lave en cost-benefit-analyse af genopbygning af det islandske nationalstadion Laugardalsvöllur. Dette viser, at disse store internationale selskaber også har interesse for verdens yderområder. Lagardère Sports & Entertainment driver over 100 fodboldstationer i Europa og Skandinavien og deltog i opbygning af UEFA EURO 2012 i Polen og Ukraine, og UEFA EURO 2016 i Frankrig. Disse selskaber forventes at være interesseret i projektet, hvis de tror på, at de kan få deres investering tilbagebetalt med fortjeneste.

I sådan en konstruktion vil Naalakkersuisut have en begrænset indflydelse i projektet. Desuden skal der med høj sandsynlighed regnes med, at selskabet vil kræve, at Naalakkersuisut stiller sikkerhed for

¹ "PROJEKTPLAN FOR NATIONALSTADION I GRØNLAND" udarbejdet af rådgivende ingeniør S&M-Verkís ApS

² Priserne er fra 2016

finansieringen. Ydermere kan sådan en konstruktion være begrænsende for, at Naalakkersuisut kan søge fondsmidler for projektet for at nedbringe den totale pris.

Medfinansiering:

En anden mulighed, som kan give Naalakkersuisut mere fleksibilitet og kontrol over processerne, er finansiering i samarbejde med et eller flere private selskaber, som overtager ansvaret for den del af stadionet, som kan drives selvstændigt. Partnerne i denne model finansierer, projekterer, opretter og driver stadionet i fællesskab, og bygge- og driftsomkostningerne deles iht. partnernes ejendele. Hver for sig står for sin andel af investeringen, og flere forskellige virksomheder kan deltage, alt efter interesse og behov.

Ulempen ved denne model er, at det kræver god planlægning og nært samarbejde med investorer, som har forskellige interesser og finansieringsmuligheder. Hvis modellen bruges, kan det forventes, at forberedelsen af projektet vil tage længere tid og kræve særlig indsats fra den offentlige side vedrørende planlægning og styring. Til gengæld har det offentlige mulighed for at hente sponsorer og fondsmidler fra flere forskellige kilder.

Fondsmidler og sponsorer:

Den tredje model er at overrække opførelse af stadionet til en fond eller virksomhedssponsor, som så står for finansiering af byggeomkostningerne, og derefter overrækker stadionet til Naalakkersuisut, som efterfølgende står for alle driftsomkostninger. Dette er velkendt indenfor fodboldverdenen, hvor store selskaber har sponsoreret oprettelse af stadions i stedet for stadionernes navnerettigheder, som virksomheden Telenor har gjort med Telenor Arena i Oslo. Investeringen kan variere helt fra det totale beløb til en mindre andel af beløbet. Igen, som i den første model, kan Naalakkersuisut ikke forvente at have stor indflydelse på projektering af anlægget og accepterer fondens eller selskabets ledelses beslutninger. Som eksempel kan der henvises til Isfjordscenteret i Ilulissat, som sponsoreres af fonden Realdania. Det samlede budget for Isfjordscenteret var ca. 152,3 mio. kr., og bidragsyderne var Grønlands Selvstyre og Avannaata Kommunia med 23 mio. kr., og 108 mio. kr. fra Realdania. Isfjordscenteret er en selvejende institution under Greenland Visitor Center. På samme måde arbejder bestyrelsen for Grønlands Nationalgalleri, hvor der er tilkendegivet offentlig finansiering, og resten søges hos forskellige relevante fonde. Når bygningen er engang færdig, vil den blive overdraget til Grønlands Selvstyre.

FIFA:

En fjerde løsning kan være, at i anledning af Grønlands søgen af FIFA-medlemskab hentes ledelse og støtte fra FIFA, som overtager finansieringen af stadionet. Det kunne være en mulighed, fordi FIFA lægger stor vægt på at indføre fodbold til alle ydergrænser i verden og er kendt for at støtte fodboldens fremgang, både finansielt og i form af rådgivning.

FIFA har fra 2022 på ny fastlagt krav til stadion kategorier til følgende:

Kategori	Minimum kapacitet	Formål
1	40.000	Meget stor fodboldfacilitet, som er i stand til at være vært for professionel fodbold med de største internationale hold samt liga. (eksempelvis FIFA-verdensmesterskaber)

2	20.000	Stor fodboldfacilitet, som kan være vært for store klubturneringer samt internationale kampe.
3	10.000	Medium professionel fodboldfacilitet, som kan være vært for klubturneringer og mindre internationale kampe/slutrunder eksempelvis ungdomsturneringer.
4	3.000	Mindre professionel fodboldfacilitet, som kan være værter for mindre klubkampe og mindre internationale gruppekampe eksempelvis ungdomsturneringer.
5	250	FIFAs mindste standard for enhver fodboldstadion, inklusiv udviklingsgrupper samt lokal brug.

Kilde: <https://stadiums.fifa.com> Football Stadiums Guidelines 2022 FIFA

Offentligt ejet investeringsselskab

Finansieringen kan også søges etableret igennem et offentligt ejet selskab såsom Selvstyrets Illuut A/S.

Illuut A/S har til formål at opføre og eje, subsidiært sælge eller udleje fast ejendom. Selskabet opfører dog kun ejendomme, hvor midlerne er afsat på Finansloven og efterfølgende udmøntet til projekterne.

Grønlands Selvstyre yder i den forbindelse offentlige lån til opførelse af ejendommene. Selskabet er stiftet for, at Grønlands Selvstyre kan opnå realkreditfinansiering til bygge- og anlægsprojekter ved anvendelse af selskabet.

Drift af et Nationalstadion

Et stadion skal holdes kørende, vedligeholdes og skal jævnligt reoveres. I andre lande erfares, at brugernes betalinger dækker store dele af driftsomkostningerne. Dette kan dog være anderledes i Nuuk, da der er et begrænset antal af potentielle brugere. Det kan dermed forventes, at driften finansieres anderledes. I Projektplan for Nationalstadion i Grønland estimeres, at de årlige drifts- og vedligeholdelsesomkostninger af bygningerne vil være 3.127.000 kr. til et overbygget stadion og 3.905.000 kr. med hotel. I projektplanens vurderinger af driftsomkostninger regnes der med 8 timers udnyttelse hver dag over en 10 måneders periode, og der er annuitetsudgifter for bygningerne, som betyder at ydelsen (rente + afdrag) er den samme i hele lånets løbetid.

Bevilling fra Kommunen og Landskassen

Arbejdsgruppen har som inspiration kigget på Grønlands Kulturhus "Katuaq", som ejes og "drives i fællesskab" imellem kommune og selvstyre.

Grønlands Kulturhus "Katuaq" omsætter årligt ca. 35 mio. kr. Heri indgår årlig bevilling fra Landskassen samt Kommuneqarfik Sermersooq på omkring 10 mio. kr. Bevillingen gives til den selvejende Fond Katuaq. Bevillingens størrelse aftales mellem Kommuneqarfik Sermersooq og Grønlands Selvstyre med 50 % til hver.

Selve bygningen, Grønlands Kulturhus, ejes af et interessentskab bestående af Kommuneqarfik Sermersooq og Grønlands Selvstyre, og er konstrueret i Grønlands Kulturhus I/S. Grønlands Kulturhus I/S skal via

huslejeindtægter sørge for løbende vedligehold af bygningen Grønlands Kulturhus. Den selvejende institution Katuaq er en af to lejere i Grønlands Kulturhus I/S. Den selvejende institution Katuaqs ansvar vedr. vedligehold er begrænset til indvendigt vedligehold, jf. lejeaftalens indhold. Al øvrigt vedligehold og renovering af bygningen indvendigt som udvendigt varetages af Grønlands Kulturhus I/S. Kommuneqarfik Sermersooq og Selvstyret fordeler udgiften til vedligehold samt renovering.

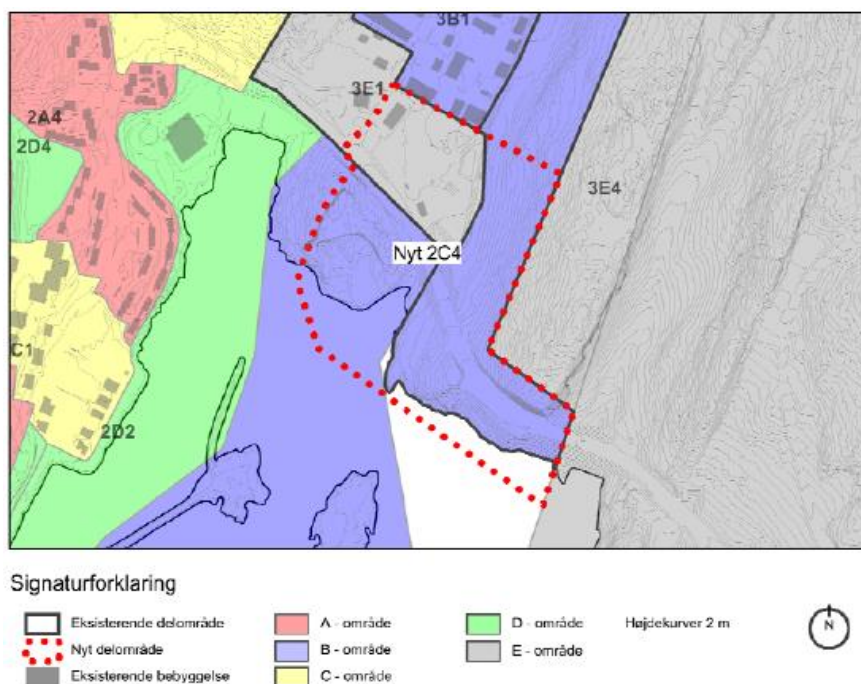
Kommuneqarfik Sermersooq bemærker, at kommunen ikke kan være alene om at påtage sig finansiering af et nationalstadion og foreslår, at der undersøges en mulighed om fælles finansiering fra samtlige kommuner og Selvstyret.

Tilsvarende ordning kan bruges til drift af et nationalstadion, hvor Naalakkersuisut sammen med Kommuneqarfik Sermersooq bevilger en vis procentandel årligt.

Relevante projekter

Kommuneqarfik Sermersooq oplyser, at de har et kommuneplantillæg, som kan muliggøre etablering af et nyt Nuuk stadion³.

Kommuneplantillægget skal muliggøre etablering af kulturelle og kommercielle funktioner som f.eks. et nyt stadion, conferencecenter, hotel, museum og galleri samt et nyt erhvervsområde i forlængelse af det eksisterende erhvervsområde 3B1. Delområdet opdeles således i tre detailområder:

Figur 1: Kommuneplantillæg 2C4-1, eksisterende rammeafgrænsninger og det nye delområde vist med rød stiplest streg

³ Kommunalplantillæg 2C4-1

Detailområde 1 og 2: Skal muliggøre etablering af et nyt Nuuk stadion samt andre kulturelle funktioner i form af f.eks. museum, galleri, turismecenter og mere kommercielle funktioner som hotel, konferencecenter og lignende.

Detailområde 3: Skal muliggøre etablering af et nyt erhvervsområde, hvor også bl.a. brandstationen - som i dag ligger i det centrale Nuuk – tænkes etableret.

Følgende fremgår af kommuneplantillægget:

Dette tillæg er et af 37 selvstændige kommuneplantillæg, som indgår i planlægningen for "Ny hovedstruktur for Nuuk". Alle arealer omfattet af de 37 kommuneplantillæg indgår i projektet Siorarsiorfik, og arealerne udlægges dermed direkte til kommunale byudviklingsprojekter. Arealerne kan anvendes af Kommuneqarfik Sermersooq eller et af Kommuneqarfik Sermersooq direkte eller indirekte 100 procent ejet udviklingselskab til såvel offentlige som private formål.

Kommunens Planafdeling har desuden oplyst følgende:

Området er oplagt, da det er placeret centralt ift. adgang fra de forskellige bydele, og formodentlig også rummeligt nok til de p-pladser, der skal tilknyttes funktionen.

Konklusion

Formålet med undersøgelsen af mulighederne for at tiltrække investorer til nationalstadion i Grønland er at få bygget et overdækket nationalstadion med kunstgræsbane i international størrelse ifølge FIFA's krav. Dette vil åbne muligheden for, at Grønland kan deltage i internationale fodboldturneringer. Et nationalstadion kan stille Grønland i en helt ny situation, og det er umuligt at afgøre, hvad det præcist betyder for Grønlands fodbolds fremtid og for idrætten generelt.

Arbejdsgruppen vurderer, at der er behov for en undersøgelse af infrastrukturen i Grønland, hvis man skal bygge et nationalstadion, som beskrevet i *PROJEKTPLAN FOR NATIONALSTADION I GRØNLAND fra 2016*. Med den nuværende infrastruktur i Grønland vil det ikke være muligt at opfylde FIFA's krav til at bygge et større internationalt stadion, som f.eks. kan bruges til internationale fodboldturneringer. Dertil vil der være behov for at kigge nærmere på faciliteter, kloaksystemer og andre forhold, der relaterer sig til anlæg og byggeri.

Arbejdsgruppen anbefaler, at det overvejes, at der bygges et fodboldstadion, som er tilpasset til det grønlandske samfund og dets infrastruktur. De bemærker også, at det kan blive en udfordring med at finde finansiering til et nationalstadion, da der er brug for klare planer for et nationalstadion, hvor det fremgår tydeligt om ejerskabsforhold, offentlig finansiering mv. Derudover bemærker arbejdsgruppen, at fodboldforbundet KAK nu søger medlemskab hos CONCACAF, og at dette kan åbne op for mulighederne for at afholde VM-kvalifikationsturneringer i Grønland med færre krav til idrætsfaciliteterne end FIFA kræver.

Arbejdsgruppen anbefaler også, at det vil være oplagt, at ejerskabet deles mellem Grønlands Selvstyre og en kommune, som det er med Grønlands Kulturhus Katuaq. Kommuneqarfik Sermersooq bemærker dog, at de kan være med til at tildele areal til et nationalstadion, men at de på nuværende tidspunkt ikke kan sige noget om, at kommunen skal være en del af projektet som medejere. Dette kræver en politisk stillingtagen både fra Grønlands Selvstyre og fra kommunalbestyrelsen.

Før arbejdet begynder med at tiltrække investorer til et nationalt stadion, er det vigtigt at have identificeret finansielle behov og mål. Det er derfor vigtigt, at der afsættes midler gennem finansloven til et projekt i den størrelse, før man kan gå ud og arbejde med at finde investorer. Det er endvidere vigtigt at placere ejerskabet i denne sammenhæng, da det vil være vigtigt for eventuelle investorer, at der foreligger en plan for en evt. overdragelse af stadion til rette ejere og for driften af denne fremover.

Dertil er det vigtigt at have et stærkt netværk og finde relationer, da dette kan være afgørende for at finde de rette investorer. Derudover er det vigtigt, at der identificeres investorer, der er mest relevante for et nationalt stadion-projekt i Grønland.

En måde det kunne overvejes at finde investorer til sådan et stort projekt vil være, at der etableres en interesse- og/eller styregruppe eller arbejdsgruppe, bestående af repræsentanter fra idrættens verden og ildsjæle, der gerne vil arbejde for at få etableret et nationalt stadion. Denne model benyttes af bestyrelsen for Grønlands Nationalgalleri.